

**Startside>Familierechtige forhold og arv>Forældresvar, forældremyndighed og samværsret
Forældresvar, forældremyndighed og samværsret**

Irland

1 Hvad indebærer begrebet "forældremyndighed" i praksis? Hvilke rettigheder og pligter har indehaveren af forældremyndigheden?

Det juridiske udtryk "forældresvar", som i Irland betegnes "værgemål", henviser til retten til at udøve alle rettigheder og forpligtelser vedrørende et barn, der er tillagt i henhold til loven, af retten eller i medfør af juridisk aftale. Indehaveren af forældresvar har forældremyndighed, samværsret og andre rettigheder vedrørende barnets velfærd.

2 Hvem har normalt forældremyndigheden over et barn?

Generelt har gifte forældre til et barn fælles forældresvar over for et barn. Hvis forældrene ikke er gift, er moderen generelt indehaver af forældresvaret, men den biologiske far kan udpeges som væрге efter aftale mellem forældrene eller af retten.

3 Kan der udpeges en anden person i stedet for forældrene, hvis disse ikke kan eller ikke ønsker at udøve forældremyndigheden over deres børn?

Ja. Health Service Executive kan gennem børne- og familieafdelingen "TUSLA" anmode distriktsretten om en kendelse om anbringelse, som kræves for børn under 18 år. Under særlige omstændigheder kan retten beskikke en væрге til at udøve de funktioner, der følger af forældresvar, hvis en forælder ikke ønsker eller ikke er i stand til at udøve disse funktioner. En testamentarisk væрге kan udnævnes efter en forælders død, hvis en sådan er udpeget i et testamente, eller kan beskikkes af retten. Hvis en væрге ikke er udpeget, kan Health Service Executive gennem børne- og familieafdelingen "TUSLA" anmode distriktsretten om en kendelse om anbringelse, som kræves for børn under 18 år, hvis et barns forældre er afgået ved døden eller er ude af stand til at tage sig deres barn.

4 Hvordan reguleres spørgsmålet om forældremyndigheden, hvis forældrene bliver skilt, eller deres forhold opløses?

Hvis forældrene bliver skilt eller separeret, kan forældrene indgå en aftale om forældremyndighed og samvær. Hvis forældrene ikke kan nå til enighed, kan de anmode retten om at træffe afgørelse om forældremyndighed og samværsret. Hvis begge forældre har forældremyndigheden over barnet, ændres dette ikke, hvis de bliver skilt eller separeret, selv om retten – under særlige omstændigheder, og når det kræves af hensyn til barnets tarv – kan frakende en ugift far forældremyndigheden.

5 Hvilke formaliteter skal overholdes, for at en aftale mellem forældrene om forældremyndighed bliver juridisk bindende?

Forældre, der indgår en aftale om forældresvar, skal forelægge denne aftale for retten med henblik på at få afsagt en kendelse om, at aftalen er retligt bindende. Retten skal finde det godtgjort, at barnets rettigheder er tilstrækkeligt beskyttet af aftalen, og kan afvise at afsige en kendelse, hvis den ikke finder det godtgjort, at en af eller begge forældrene opfylder deres forpligtelser over for barnet. En sådan aftale kan ikke fratage en af forældrene forældremyndigheden.

6 Hvilke alternative konfliktløsningsmuligheder findes der, hvis forældrene ikke kan nå til enighed om en aftale om forældremyndigheden?

Fysiske personer kan benytte udenretslige metoder til konfliktløsning som f.eks. mægling eller rådgivning.

7 Hvilke spørgsmål vedrørende barnet kan dommeren afgøre, hvis forældrene går til domstolene?

Retten kan træffe afgørelse om alle spørgsmål vedrørende barnets velfærd, herunder bl.a. spørgsmål vedrørende værgemål, forældremyndighed og samværsret. Se også spørgsmål 4 og 5 ovenfor. Retten kan ikke frakende gifte forældre eller en biologisk mor forældremyndigheden, men retten kan fastsætte betingelser for en persons udøvelse af sit forældresvar.

8 Hvis den ene af forældrene får tilkendt forældremyndigheden alene, betyder det så, at vedkommende kan træffe beslutninger om alle forhold omkring barnet uden først at rådføre sig med den anden part?

Nej. Den forælder, som er eneindehaver af forældremyndigheden, har ret til at træffe beslutninger om barnets dagligdag og opdragelse, men den forælder, som ikke er indehaver af forældremyndigheden, forbliver barnets væрге og har ret til at blive inddraget i beslutninger om forhold, der påvirker barnets velfærd, herunder bl.a. hvor barnet skal gå i skole, og hvor barnet skal bo.

9 Hvad betyder det i praksis, hvis domstolen tillægger forældrene fælles forældremyndighed over et barn?

Fælles forældremyndighed tilkendes forældre, hvis der ikke er dyb uenighed mellem forældrene, og de i fællesskab kan træffe beslutninger vedrørende barnets grundlæggende velfærd og dagligdag. Dette betyder ikke, at begge forældre har ret til lige meget tid med barnet. Det sikrer i stedet, at begge forældre har samme opgaver og forpligtelser over for barnet.

10 Til hvilken domstol eller anden myndighed skal jeg indgive anmodning om forældremyndighed? Hvilke formaliteter skal overholdes, og hvilke dokumenter skal jeg vedlægge min anmodning?

En ansøgning om forældresvar skal normalt indgives til distriktsretten. Visse ansøgninger, der indgives i forbindelse med ægteskabssager, skal dog indgives til kredsretten (Circuit Court) eller højesteret (High Court). High Court har enekompetence i sager vedrørende bortførelse af børn.

11 Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde? Findes der en hasteprocedure?

Ja. Der kan indgives en begæring til retten uden tilkald af modparten (ex parte), hvis barnets tarv vil være i fare, såfremt sagsøgeren indstævner sagsøgte som normalt.

12 Kan jeg få retshjælp?

Ja. Retshjælp ydes gennem retshjælpsordningen. Denne ordning er indtægtsafhængig.

13 Kan en afgørelse om forældremyndighed appelleres?

Ja. Det er muligt at anke en afgørelse truffet af retten i første instans, dvs. den ret, hvor sagen blev indledt. Normalt kan domme afsagt af en appelret imidlertid ikke appelleres.

14 I visse tilfælde kan det være nødvendigt at gå til en domstol eller en anden myndighed for at få en retsafgørelse om forældremyndighed fuldbyrdet. Hvilken procedure anvendes i disse tilfælde?

Fysiske personer, der ønsker at fuldbyrde en afgørelse om forældresvar, bør undersøge de pågældende retters eller institutioners regler. Med undtagelse af ex parte-begæring skal sagsøgte altid have meddelelse om, at sagsøgeren agter at anlægge sag med henblik på fuldbyrdelse af en dom.

15 Hvad skal jeg gøre for at få en afgørelse om forældremyndighed, der er truffet af en domstol i en anden medlemsstat, anerkendt og fuldbyrdet i denne medlemsstat?

Se svaret på spørgsmål 14.

16 Til hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg henvende mig for at gøre indsigelse mod en afgørelse om forældremyndighed, som er truffet af en domstol i en anden medlemsstat? Hvad er fremgangsmåden i disse tilfælde?

High Court, som har fuld og oprindelig kompetence.

17 Hvilken lovgivning finder anvendelse i en sag om forældremyndighed, hvor barnet eller parterne ikke bor i denne medlemsstat eller er af forskellig nationalitet?

Ved *Protection of Children (Hague Convention) Act 2000* gøres *Haagkonventionen om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn* fra 1996, som finder anvendelse på dette område, retligt bindende. *Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar* gælder også på dette område.

Sidste opdatering: 03/07/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.